

Obseg nekdanje celjske grofije.

Priobčil Davorin Trstenjak.

Celjski grofi so se s prva imenovali: Liberi de Sunech, od grada Žunjek v savinski dolini.

Meni je prvi znan: Gebhardus de Sunech, ki je bil priča pri pismu, po katerem je oglejski patrijarh Udalrik II. leta 1173. daroval Zajckloštru nekoliko polja in vinogradov (glej: Codex diplom. epist. Bern. Pez, Pars. II. pag. 32. 33.) Dr. Tangl se je trudil dokazati, da je ta Gebhard de Sunech sin „marchionis de Soune: Starchandi“, vendar mene in mnogo družih ni prepričal.

Gebhardus de Seunec II. je podpisal kot priča leta 1209. ustanovno pismo Jurjevega kloštra v Mariboru. Jurklošter je najpreje ustanovil Henrik I., škof krški, štajarski vojvoda Liupold pa ustanovno pismo ponovil in potrdil.

Ta Gebhard je tudi podpisan za pričo v pismu, po katerem vojvoda Leopold dá nekatere predpravice mostu po njem čez Savo pri cerkvi sv. Egidija postavljenem leta 1227.

Leta 1263. se imenuje Saphia, vdova Richera de Sunegk; bila je sestra Henrika rogačkega (de Rohats), in je ustanovila klošter dominčank v Studenicah v dravinjski dolini, vendar ta Richard de Sunegk ni bil posestnik Žunjeka, marveč grada Sunegk v junjski dolini.

Gebhard III., dominus de Seunek, je poklonil leta 1276. Henriku Jamskemu (de Antro, Luegg) tri kmetije v Cerknici in v Loki.

Ulricus de Saunegg se hvali pri Otokaru z Horneka, da je mnogo storil za pokončevanje škodljivih metuljev in kobilic.

„Fridericum liberum de Sewenegh“*) je cesar Ludvik leta 1341. povzdignol v grofovski stan, a dozdeva se, da se cesarja Ludovika diplom ni spoznal za veljavnega, ker je cesar Karol IV. leta 1372. Hermana in Vilhelma „von Sanecke“ z nova pogrofil z naslovom: Grafen von Cilli. Karolov diplom tudi popisuje obseg celjske grofije, priobčim dotične vrstice v izvoru: „anzuheben an den benannten Schlosse Senecg, davon sie vor freyen sind gewesen, und von dannen an Einer seiten auf uns zu einen andern Schlosse, gehaissen Obernburg, von denselben Schlosse wider zu thall zu Einem Hauss vnd Schloss Schönstain geheissen, und fürbasser ab biss zu dem Seluck vnter Hoehenegck in dem Herzogthum zu Steyer, und gehet bis zu einem Dorff geheissen Gaberch. 1) daselbenhin sind auch die Gemerkh der Gebiet, die genant ist Robatsch, 2) und von denselben gemerkhen an des andern seiten wiederauf zu der benannten grafenschaft Cilli, und zu einem Sloss, genant Osterwitz, und grot wieder zu dem vorgebantem Schloss Senecg, die nach der Leng haben zehen Meil, und habent sich an dieselben Herscheft nach der breite, und gebite, das dem Dorff, das gehaissen ist Grublitz, das da stosset an das Gemerk Landsperg 3) in dem Bistum zu Gurkg, 4) und gehen bis zu dem Dorff, das gehaissen ist Sabiach bei Faistriz 5) in dem Herzogthumb

*) Tako se je popačilo prvotno ime Žunjek po pravem: Žolnjek, kraj, kjer so se žolne rade zdrževale, pri meri v isti okolici poznamenovanja krajev po tičih: Vransko, Orlja ves itd.

1) Gabernik pri Polčanah.

2) Rogatec.

3) Podčetrtek.

4) Podčetrtek je bil takrat lastnina krških škofov.

5) Slovenja Bistrica.

Steyer, das sich zeicht an einen Enden auf vier Meil, und an etlichen andern Enden auf drei Meile.“ (Ex tabularia aulae Graecensis descripsit Puschius).

Politične-poučne stvari.

Nekaj o nihilizmu.

Veliko naših častitih bralcev menda je, ki še ne vedó prav, kaj pomeni beseda „nihilizem“, katera se zadnji čas tolikokrat bere po vseh časnikih, posebno po groznem atentatu na cara ruskega v Petrogradu. Naj toraj tu nekoliko pojasnimo to novo, pred kratkim še neznano strašno besedo.

Gotovo ni nihče te besede razložil bolje, kakor ruski pisatelj Turgenjev, ki je sicer liberallec prve vrste, a ne podel in domišljiv, kakor so drugi liberalci le prepogosto. Zgubivši vero svojih pradedov iskal je kaj družega, pa našel ni nič ko hudoben in samopriden svet. Dosti je, da je študiral v Berlinu, kjer je bilo dolgo časa prvo ognjišče in šola višega modroslovnega liberalizma.

Kako pa razlaga Turgenjev besedo „nihilist“ v enem svojih romanov! Vzemimo iz enega teh („Väter und Söhne“) pogovor med očetom in sinom.

„Kaj pa je prav za prav Bazarov?“ — praša oče.

„Nihilist je“ — odgovori sin.

„Kaj je?“ — praša oče.

„Nihilist“ — ponavlja Arkad (sin).

„Nihilist?“ — poprašuje Kersanov. „Ta beseda mora prihajati od latinske „nihil“, to se pravi: nič, in pomeni človeka, ki... nič ne veruje, nič ne pripoznava.“*)

„To je človek, ki devlje vsako reč na rešeto, jo gleda od najslabše strani“ — odgovori Arkad.

„Ni mar to eno in isto?“ — praša stric.

„Ne, nikakor ne! Nihilist je človek, ki se nikomur, nobeni oblasti ne vklanja, ki ne sprejme nobenega načela, bodi si še tako veljavno, če ga ni prej nadrobno pregledal in poskusil.“

„Take ljudi smo svoje dni imenovali „Hegeljance“, zdaj so pa nihilisti!“ —

Po tem iz Turgenjevega romana vzetem pogovoru bo vsakemu lahko jasno, kaj je nihilizem, kaj so nihilisti in kaj njihove namere.

V Evropi so vlade, ki so se popolnem vdale liberalizmu, zdaj pa hočejo braniti se nihilizma! Saj „nihilizem“ ni nič družega, kakor na rusko zemljo presajeni splošni evropski liberalizem, le s tem razločkom, da je tam začel uže poganjati svoj krvavi cvet, drugje ga pa še le bo. Ne dajmo pa se motiti po tem, če liberalci družih evropskih dežel sodijo „nihilizem“ kot pošast, kugo itd. To so le besede, s katerimi sebe pred svetom v lepši svit postavljajo. S tem pač ne bodi rečeno, da tudi naši liberalci uže tako delajo kakor ruski „nihilisti“, pač pa se, dokler so imeli moč, tudi bomb in umorov niso vstrašili; razen tega pa od političnega razgrajalca in hujškača pelje ravna pot do političnega hudodelnika in morilca, in ta pot še ni in ni bila nikdar prestrižena; saj od hudobnih besedi do hudobnih dejanj ni daleč nikjer.

„Prej so bili „Hegeljanci“ (to je, učenci in častilci nemškega filozofa Hegelna ali družih nevernih modrijanov), zdaj so (v Rusiji) nihilisti!“ S tem je vse pojasneno. V Rusiji se taki ljudje imenujejo nihilisti,

*) Po slovenski bi se nihilist imenoval „ničevac“.